

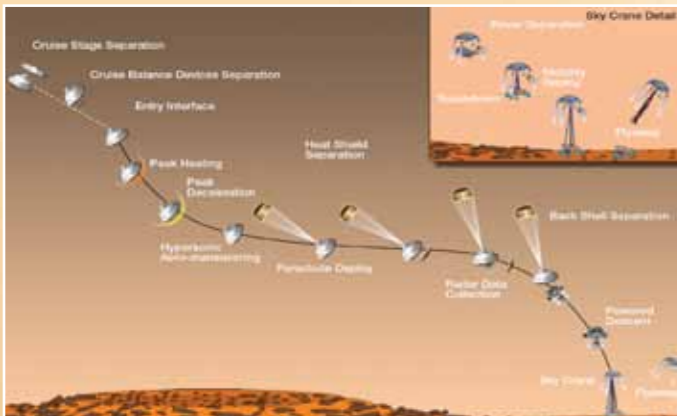
ZVĚDAVOST ZVÍTĚZILA!

Pět let příprav, 254 dní čekání, 7 minut děsu a pak výbuch. A lidská zvědavost mohla být zase po zásluze potrestána. Při onom výbuchu ovšem nelétaly do vzduchu rozbité trosky, ale čepice, a lidé neplakali ze smutku, ale z radosti. Důvodem jejich radosti byla opět zvědavost. Zvědavost váží skoro jednu tunu, pohybující se na šesti kolech a jezdicí na jiné planetě. Pokud stále ještě netušíte, o čem je řeč, tak vám napovím, že zvědavost se anglicky řekne Curiosity.

Marsovský modul v laboratoři NASA

Vědec testující funkčnost modulu

Kosmický jeřáb spouštějící Curiosity na povrch Marsu

Celý projekt se jmenuje Mars Science Laboratory a jeho úkolem bylo dopravit na Mars vozítko s kuriózním názvem Curiosity, což se letos 6. srpna úspěšně podařilo. Když se řekne vozítko, tak si každý představí něco velikosti krabice od bot. Curiosity ale váží skoro jednu tunu, tedy víc než nový městský vůz Škoda Citigo, a většinu jeho hmotnosti tvoří vědecké přístroje. Curiosity je už třetím lidským strojem, který si to sviští po cizí planetě. První pokusy dostat se na Mars začaly již v šedesátých letech minulého století, kdy Sovětský svaz vyslal směrem k rudé planetě desítky družic. Žádné se však nepodařilo úspěšně přistát. První sondou, která se alespoň dostala na sestupovou dráhu k planetě, byl v roce 1971 ruský Mars 2. Sondě se však neotevřely padáky, a tak z prvního úspěšného přistání bylo alespoň první úspěšné bombardování cizí planety. Mnoho sond neuspělo kvůli mimořádně trapným chybám. Například sonda Mars Climate Orbiter byla naprogramována v metrických jednotkách, tedy v metrech a kilogramech, ale technici z řídicího střediska jí posílali údaje v anglických mírách, tedy v yardech a librách. Špatně řízená sonda shořela v atmosféře. Doufejme, že všechny tyto marné pokusy alespoň pobavily místní obyvatele, tedy Martěany. Sonda Curiosity jim to ovšem chce vrátit a její hlavní cíl je hledání života na Marsu a příprava na první, lidmi řízený let.

NASA: Najít Martěany! Curiosity: Mám je i zatknout?

No ano! Hlavním cílem sondy je najít na Marsu život, prozkoumat, sejmut otisky a zaslat zpátky na Zemi. To by nemělo být tak těžké, neboť vesmírná agentura NASA očekává průměrnou velikost Martěanů asi tak tisícinu milimetru. Pokud se na Marsu skutečně najde život, bude to jen pár mrňavých bakterií. (Doufejme, že budou mít aspoň zelený anténky.) Sonda bude hledat i přítomnost vody, uhlíku a plynu metanu, který vypovídá alespoň o možnosti, že někdy, kdysi dávno, na Marsu nějaký život existoval.

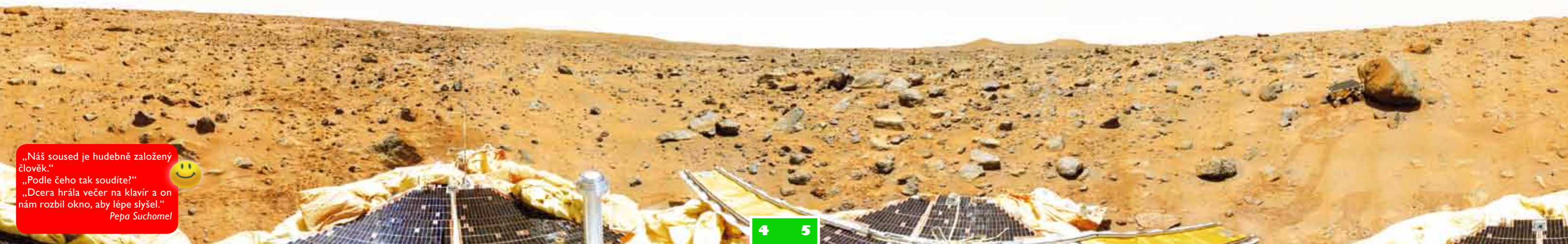
Přistaneme s jeřábem. Kde ale sežene tak dlouhý lano?

Přistání tak těžkého zařízení na Marsu není vůbec jednoduché, atmosféra není dost hustá na padák, ale příliš hustá na systém přistávacích raket jako třeba na Měsíci. Vesmírní inženýři proto vymysleli kosmický jeřáb, který modul spustí na planetu. Postup přistání je na obrázku vlevo. Sondu při průletu atmosférou chránil tepelný štít. V rychlosti 1 400 km/h se otevřel ohromný padák, který sondu zbrzdil. Dva kilometry nad povrchem se sonda oddělila a začala klesat k přistání. V dvacetimetrové výšce začal kosmický jeřáb spouštět Curiosity po lanech dolů. Po dosednutí na planetu jeřáb ještě chvíli počkal a posléze odletěl stranou, aby sondu nepoškodil. Od této chvíle se na cizí planetě začal pohybovat další lidský stroj. Lidská zvědavost opět zvítězila. A proto buďte pořád zvědaví. Možná budete mezi prvními dobyteli Marsu. A vaše první slova by mohla být: „Au, kdo tady nechal ležet ty hrábě?!“

Mnoho zvědavosti vám přeje Zbyněk.

Panorama na Marsu

Foto: NASA

„Náš soused je hudebně založený člověk.“
„Podle čeho tak soudíte?“
„Dcera hrála večer na klavír a on nám rozbil okno, aby lépe slyšel.“
Pepa Suchoň

Další informace, fotografie a videa najdete na serverech: <http://mars.jpl.nasa.gov/>, <http://www.facebook.com/lexo-planety.cz>, <http://www.ustream.tv/inasajpl>